

André Velter

PIANO BAR

Somlyó Györgynek

Hány ismeretlen messzi táj
miről álmunknak sincsen álma már

cigarettafüstbe
borulva múlik így az este
míg az ujjak alól egyszer csak a
lehangolt idő összhangja perreg

*egy lány belép egy lány kimegy
szívverésük ajtócsapódás
a nap hozza a nap viszi
a holt szerelmek síratóját*

éjfél tájt szétválnak a kezek
a fehér vállú zongora
egy másik távollét hideg
fuvallatába beleborzong

vágy játéka tétnélküli játék
egyetlen árva hang elég
hogy eloszoljon holnapig
a kísértet s zenekisérete

az élet semmi semmi már
csak egy édes vereség remegése
szellem és remény között
sötétség s éjszaka közt

refrénnek ott egy féldeci
egy *fine à l'eau* egy korty fehér bor
ez a történet már nem az
mely az árnyak sorsára jutott

*egy lány kimegy egy lány belép
szívverésük ajtócsapódás*

*hozza a nap viszi a nap
a holt szerelmek siratóját*

s álmoság fogadja a hajnalt
s álmatlanság bűg feledést.

Somlyó György fordítása

André Velter fiatal francia költő, a France Culture párizsi rádióállomás költészeti szerkesztője. A vers L'ARBRE-SEUL (AZ EGY-FA) című kötetében jelent meg (Gallimard, Párizs, 1990).

Rafael Alberti, Octavio Paz és Pablo Neruda levelét Székács Vera, André Frénaud levelét Pór Judit fordította.

Zirkuli Péter

ESSZÉ A KÖLTÉSZETRŐL, VAGYIS RÓLUNK MAGUNKRÓL: KÖLTÉSZET ÉS HATALOM

A hatalom uralkodni akar az emberek felett. A költészet viszont, hasonlatosan a bölcsülethez, beszélni akar velük, kapcsolatot akar velük teremteni. Kapcsolat nem szükségképpen egyenlő felek között teremődik, de csakis a szabadság körülményei teszik lehetővé. A hatalmi viszonyokon kívül helyezkedő párbeszédnek ez egyik paradoxona. A köznapokban megfigyelhető, hogy a közvetlen cél nélkül folytatott beszélgetések sietős érdektelenségbe fülnek. Szerelem, barátság tülemelhetnek ezen, ám ilyesféle érzéseink föltétlenül nemes mivolta felől illúziókat formálunk tévútra vinne. Meglehet, arról van csupán szó, hogy tudjuk valahonnan: ezek bizony nemes érzések, s mert cselekedeteink erkolcsi minősítésében, szerencsés neveltetésünk és gondosan válogatott olvasmányaink hatására is, finnyások és rátartiak vagyunk, szerelem vagy barátság színével leplezzük valamely célratorésünket. Úgy tapasztaltam, mindkét érzés valóban létezik, s más alkalommal el is mondanám, mit tartok felőlük, de most szerfölött fontos volt, hogy elhárítsam könnyelmű említésüket. E nélkül nem tudnánk pontosan földézni beszélgetésünket, melyet tegnap vagy épp ma délelőtt valamelyik kedves ismerősünkkel folytattunk. Bizonyára véletlenül futottunk össze ebédszünnetben, munkából jövet, vagy amikor a reggeli lapért az újságoshoz mentünk. Ha találkozásunk Európa keletivé lett felén zajlott, az időjárásról és hogylétünkről – „hogyan vagy?”, „koszönöm, jól” – talán szót sem ejtettünk, tüstént aktuális gondjaink ecsetelésébe kezdtünk, fűrkészve arcát, hogy leolvashassuk róla, melyik gondunk is az, amelyiknek enyhítésében számíthatunk rá. Ha viszonyunk meghittebb, s napi teendőink gyakrabban